

Zákaz návštěv v zařízeních sociálních služeb?

Ve středu 21. 2. 2018 jsem z jednoho domova obdržel e-mail s předmětem Důležité! ZÁKAZ NÁVŠTĚV KLIENTŮ vč. zrušení skup. aktivit – od 22. 2. do odvolání – chřipková epidemie. Druhý den jsem navštívil jiný domov pro seniory a přečetl jsem si na jeho vstupních dveřích nápis: Od 5. 2. 2018 do odvolání je z důvodu chřipkové epidemie v našem domově ZÁKAZ NÁVŠTĚV. Už více jak 14 dní tedy senioři v tomto domově čekají na své příbuzné? Oslovil jsem prezidenta APSS Jiřího Horeckého, se kterým jsme se shodli, že bychom toto téma mohli otevřít. Proto vám přinášíme pohledy na tuto problematiku z různých stran.

■ **Text: Mgr. Jakub Žákavec, DelpSys**
Foto: <https://pixabay.com/cs/>

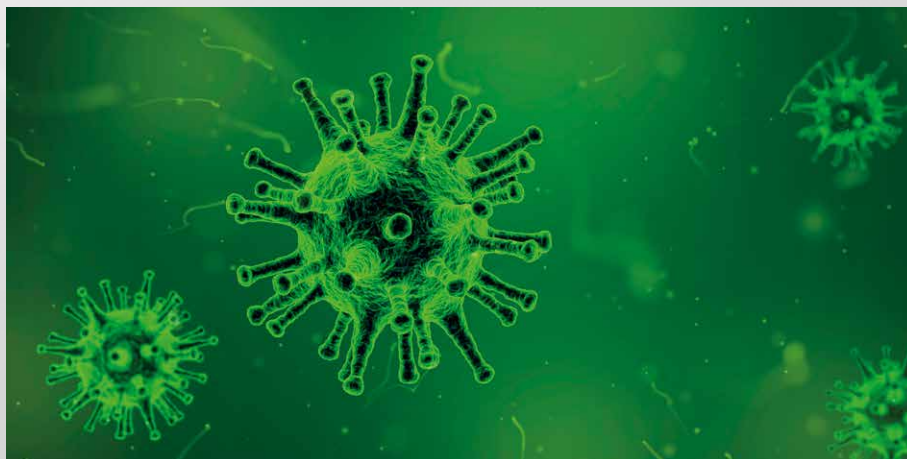
➤ MUDr. Ivana Šípová

Pojem „zákaz návštěv v době výskytu chřipkové epidemie“ česká legislativa nezná. Obecně řeší problematiku:

- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v platném znění
- vyhláška MZ ČR č. 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti – Příloha č. 5 Chřipka
- Pandemický plán ČR

Zákaz návštěv je možné chápat jako součást protiepidemických opatření při výskytu epidemie chřipky. Vyhlášení zákazu návštěv je v rukách vedení zařízení sociálních služeb. Zařízení sociálních služeb by mělo v době výskytu chřipkovitých onemocnění spolupracovat s místně příslušným pracovištěm krajské hygienické stanice (KHS). KHS každý týden aktualizuje průběh chřipkové epidemie.

Podle § 15 výše uvedeného zákona musí každý poskytovatel sociálních služeb činit hygienická a protiepidemická opatření k předcházení vzniku a šíření infekcí. Rozsah opatření záleží na charakteru preven-

tované nemoci. Mezi další protiepidemická opatření patří např. očkování, hygienická dezinfekce rukou, používání osobních ochranných pomůcek, úklid, dezinfekce, vyčlenění pomůcek apod.). Opatření by měla být dle § 15 popsána v Provozním řádu zařízení schváleném KHS.

Zákon č. 258/2000 Sb., v § 78 umožňuje vykonávat státní správu v ochraně veřejného zdraví Ministerstvu zdravotnictví, krajským hygienickým stanicím a krajským úřadům. Tyto instituce mají obecně možnost nařizovat mimořádná opatření při epidemii – obvykle písemně formou rozhodnutí. Za mimořádnou situaci se nepovažuje výskyt sezónní chřipky – viz výše uvedená vyhláška.

➤ Radek Baran, ředitel domova po seniory Slunečnice Ostrava a předseda krajské organizace APSS ČR

„My návštěvy nezakazujeme, reagujeme na to, že KHS zasílá doporučení a pak aktualizaci o stavu chřipkové epidemie. Dále se orientujeme podle stavu nemocnosti jak zaměstnanců, tak klientů. Momentálně to proběhlo dobře, neomezili jsme tedy návštěvy. Máme také vysokou proočkovanost klientů proti chřipce, když někteří lékaři hlásili i jiný druh chřipky.“

➤ Lucie Vísnerová, ředitelka Domu seniorů Kdyně

„Zákaz návštěv jsme během letošní zimy v období chřipkové epidemie nerealizovali. K omezení návštěv dochází vždy po konzultaci s lékařem, situace naštěstí nebyla taková, abychom k tomuto kroku museli přistoupit. Jsem velmi ráda, protože zákaz návštěv je vždy nepříjemné omezení pro obyvatele a jejich blízké.“

➤ Michaela Pavlůsková, ředitelka Sociálních služeb Vsetín

„U nás na základě doporučení hygienické stanice vyhlášíme zákaz návštěv. Zaměstnanci k tomuto přistupují individuálně. Pokud chce přijet někdo z větší dálky, hledáme vždy cesty, jak mu vyjít vstříc. Je pravda, že bychom se mohli ještě více zamyslet nad tím, jak formulovat toto opatření jinak. Přeci jen nechci jít cestou zákazů.“

➤ Milan Minář, ředitel domova pro seniory Lanškroun

„My jsme za jedenáct let od OHS žádné doporučení asi nikdy nedostali. Několikrát za tu dobu se však stalo, že jsem dal na dveře a na web cedule, že návštěvy nedoporučuji pro omezení šíření nákazy. Úplně zavření jsme nebyli nikdy.“

Možnost	Použito	Statistika
vyhlášíme zákaz návštěv	99x	39,76%
omezujeme návštěvy	18x	7,23%
doporučujeme zvážení návštěv	108x	43,37%
řešíme jiným způsobem	24x	9,64%

➤ Irena Osvaldová, vzdělavatelka v sociálních službách, příbuzná osob umístěných v domově pro seniory

„Doporučuji omezení návštěv na jednu osobu z rodiny a umožnit návštěvy alespoň o víkend, kdy nejsou volnočasové aktivity, dále kontrolu návštěv na recepci zařízení. Pokud trvá zákaz návštěv na základě doporučení hygienou, jako v tomto roce již přes měsíc, je to pro klienty, zvyklé na rodinu, velmi stresující. Stejní zaměstnanci pečují o zdravé i nemocné klienty a často mohou být větším zdrojem nákazy než zdravý příbuzný. Dále je důležité, jak jsou rodiny odpovědné a zda si uvědomují vlastní zdravotní stav, když jdou svého příbuzného navštívit do pobytového zařízení.“

➤ Bc. Marie Balášová, INTER META Ostrava, s.r.o.

„Během současné probíhající chřipkové epidemie zemřel mé švagrové otec, který byl umístěn ve svých posledních dnech života do LDN. Zemřel sám, aniž by s ním kdokoliv mohl prožít jeho poslední pozemskou chvíli. Samozřejmě vždy záleží na individuální situaci a přístupu obou stran. Nevím, jaké jsou zvyklosti, ale jsem rozhodně pro, aby byl v takových situacích zákaz návštěv zrušen a k umírajícímu mohli být zavoláni nejbližší příbuzní i v době tohoto zákazu.“

➤ Mgr. Věra Jedličková, právnick

„Než přistoupí k omezení práva pacienta, musí poskytovatel vždy přemýšlet nad tím, jestli to nejde zajistit s menším omezením. Nabízí se zvážit možnost použití roušek, kontrola zdravotního stavu zákonného zástupce nebo osoby blízké před vstupem k pacientovi, dodržování hygieny rukou a používání papírových kapesníků apod. Zákaz návštěv hovoří výslovně o „návštěvách“. Návštěvou jsou všechny osoby, které za pacientem dochází. Mohou to být různí známí, spolužáci ze školy apod. Jsou to osoby, které v životě pacienta nehrají tak zásadní roli, aby jejich vzájemný vztah dosahoval intenzity osoby blízké.“

<http://verajedlickova.cz/2018/02/20/zakaz-navstev-neni-zed/>

➤ MUDr. Martin Jan Stránský, M.D., FACP, z článku Zákaz návštěv v nemocnicích kvůli chřipce mnoho neřeší, důležitější je očkování

„Žádná jiná vyspělá země totiž návštěvy v nemocnicích během chřipkové epidemie plošně u všech pacientů nezakazuje, maximálně kontroluje, aby návštěvníci nebyli nakaženi příbuzní nebo malé děti. Na zá-

kladě uvedených faktů nelze tedy brát zmíněný zákaz návštěv do nemocnic jinak než jako lehký alibismus.“

Zdroj: <http://blog.aktualne.cz/blogy/martin-jan-stransky.php?itemid=28761>.

➤ Anketa

Oslovili jsme s dotazem na stejné téma zástupce pobytových zařízení sociálních služeb a všem 249 respondentům děkujeme za jejich názor. Zjistili jsme, že téměř polovina respondentů doporučuje pouze zvážení návštěv.

Mezi způsoby omezení návštěv se objevily tyto:

- omezujeme návštěvu dětí do 15 let a návštěvníků s akutní respirační infekcí;
- po zvážení vedoucí zdravotní sestrou a sociální pracovníci udělujeme výjimky, které se týkají návštěv, které přijedou z velké vzdálenosti a o zákazu návštěv v zařízení nevědí, nebo rodin, které se chtějí se seniorem rozloučit;
- umožňujeme kontakt pouze na dobu nezbytně nutnou, předání osobních věcí či důležitých informací;
- žádáme návštěvníky, aby do zařízení nevstupovali, pokud mají respirační onemocnění;
- žádáme rodiny, aby zvážily nutnost návštěvy, na druhou stranu, pokud se nám zdá, že uživatel psychicky strádá, kontaktujeme rodinu a návštěvu povolíme.

Dále jste nám napsali:

- Nezakazujeme žádné návštěvy, v individuálních případech – u nemocných klientů či klientů např. v terminálním stadiu – vyjednáváme s návštěvami a ve spolupráci s lékařem vyhodnocujeme konkrétní rizika. Rozhodnutí je vždy přímo na klientovi – s tím, že je vždy o možných rizicích poučen.
- Nevyhlašujeme zákaz návštěv ani návštěvy neomezujeme – klienti jsou proti chřipce očkovaní, nezaznamenali jsme negativní dopady tohoto rozhodnutí. Máme za to, že návštěvy jsou pro klienty velmi důležité.
- Návštěvy neomezujeme vůbec. Máme zkušenost, že rodiny jsou rozumné a nemocní na návštěvu nechodí. Pro klienty je větší zátěží zákaz samotný než riziko infektu.
- Zatím neřešíme. Není potřeba. U nás mají zatím s chřipkou problémy jen zaměstnanci. Očkovaní klienti ne.

Věříme, že jsme tímto článkem otevřeli téma řešení zákazu či omezení návštěv v pobytových zařízeních. Jsme si vědomi velké odpovědnosti těch, kteří rozhodují o řešení situace v době chřipkové epidemie. Přejeme vám všem, abyste ve výše uvedených názorech našli inspiraci pro své rozhodování.

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá PhDr. Karolína Maloňová, certifikovaná lektorka a supervizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace.

Prosím o radu: máme ve škole malý snoezelen, uprostřed kterého je vodní lůžko. Je možné provádět zklidňující somatickou bazální stimulaci dítěti na vodním lůžku, nebo je to nevhodné? Prostory kolem lůžka jsou velmi úzké. Děkuji.

Dana, Hradec Králové

Odpověď:

Ano, ve snoezelenové místnosti se dají aplikovat všechny základní (somatická, vestibulární, vibrační stimulace) prvky konceptu Bazální stimulace.

Práce s tělem (tedy somatická stimulace, vestibulární a vibrační) je rovněž základem pro uplatnění nastavbových prvků konceptu; těmi jsou optická, sluchová, čichová, chuťová a taktilně-haptická stimulace. Předpokládám, že v místnosti snoezelen aplikujete především tyto nastavbové prvky. Zklidňující somatickou stimulaci ve snoezelen místnosti vždy doporučuji, nejen ve svých kurzech, ale také v publikacích, prezentacích na kongresech a při supervizích proškolených zařízení. Po aplikované somatické stimulaci dochází většinou ke zlepšení vnímání a pohybových schopností klienta. Díky tomu může klient pak i lépe reagovat na nabízené nastavbové prvky konceptu. Nejenže se zlepšuje koncentrace klienta, ale somatickou stimulací podpořená motorika zlepšuje i taktilně haptické vnímání a reakci klienta na hmatové nabídky. Právě hmatové nabídky jsou často ve snoezelenu nabízeny.

Zklidňující somatickou stimulaci můžete ve snoezelen místnosti provádět v různých formách. Na zemi na podložce, ale také na vodním lůžku či trampolíně.